

دستورالعمل گواهی اعتبار مولد (گام)

بانک مرکزی با هدف رفع موانع پولی رونق تولید، هدایت منابع مالی به فعالیتهای مولد اقتصادی و تأمین سرمایه در گردش سالم و پایدار برای واحدهای تولیدی، طرح گواهی اعتبار مولد (گام) را از طریق صدور اوراق گام، بر مبنای دستورالعمل ذیل اجرا می نماید.

ماده ۱- در این دستورالعمل اصطلاحات زیر در معانی مشروح به کار می روند:

- ا. «بانک مرکزی»: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.
- ب. «موسسه اعتباری عامل»: بانک یا موسسه اعتباری دارای مجوز از بانک مرکزی که به درخواست بنگاه متقاضی، نسبت به صدور اوراق گام و بازپرداخت مبلغ اسمی آن در سررسید اقدام می نماید.
- ج. «بنگاه»: اشخاص حقوقی که مجوز فعالیت در بخش های اقتصادی مولد داشته باشند.
- د. «بنگاه متعهد»: بنگاه خریدار نهاده (اعم از کالا و خدمات) که بنگاه فروشنده نهاده (بنگاه متقاضی) را جهت استفاده از اوراق گام از طریق سامانه به موسسه اعتباری معرفی می کند.
- ه. «بنگاه متقاضی»: بنگاه فروشنده نهاده (اعم از کالا و خدمات) که اوراق گام را پس از صدور دریافت می کند.
- و. «اوراق گام»: اوراق بهاداری که بر مبنای عقد ضمان به عاملیت و ضمانت موسسه اعتباری صادر می گردد.
- ز. «سامانه»: سامانه صدور و مدیریت اوراق گام در بازار پول.
- ح. «سقف ضمانت»: حداکثر میزان مجاز ضمانت اوراق گام برای موسسه اعتباری عامل.
- ط. «سقف اعتباری»: حداکثر میزان بهره مندی بنگاه متعهد از اوراق گام.

ماده ۲- بانک مرکزی به منظور کمک به بهبود روش های تأمین سرمایه در گردش بنگاه ظرف مدت ۲ ماه اقدام به راه اندازی سامانه جهت صدور و مدیریت اوراق گام در بازار پول می نماید.

ماده ۳- اوراق گام دارای ویژگی های زیر است:

- ۱-۳ با نام
- ۲-۳ غیر کاغذی
- ۳-۳ بدون کوبین سود
- ۴-۳ در قطعات استاندارد شده با ارزش اسمی یک میلیون ریال
- ۵-۳ با سررسیدهای حداقل یک ماه و حداکثر تا نه ماه (در پایان هر ماه)
- ۶-۳ این اوراق توسط موسسه اعتباری عامل در سامانه صادر می شود و پس از گذشت یک ششم زمان صدور تا سررسید، معاملات اوراق به بازار سرمایه منتقل می گردد.

- ۷-۳- اوراق صادره تا زمانی که در بازار پول است صرفاً قابلیت نقل و انتقال از طریق مؤسسه اعتباری عامل با درخواست دارنده اوراق مشروط بر وجود رابطه معاملاتی خرید نهاده را دارا می‌باشد.
- ۸-۳- اوراق پس از انتقال به بازار سرمایه و طی تشریفات مربوطه صرفاً در بازار یاد شده قابل معامله و تسویه است.
- ۹-۳- دارنده اوراق گام می‌تواند آن را بابت خرید نهاده به بنگاه‌های متقاضی دیگر (فروشنده نهاده به دارنده اوراق گام) منتقل نماید.
- ۱۰-۳- اوراق گام قابل معامله در بازار سرمایه (و در چارچوب ضوابط بازار مذکور) است.

ماده ۴- سقف اعتباری هر بنگاه متعهد معادل ۷۰ درصد از فروش سال آخر آن بنگاه بر مبنای صورت‌های مالی حسابرسی شده پس از کسر مانده تسهیلات مرتبط با تأمین مالی سرمایه در گردش بنگاه مربوطه و تعهدات ناشی از اوراق گام قبلی منتشره نزد شبکه بانکی تعیین می‌گردد.

تبصره ۱- سقف اعتباری بنگاه متعهد در صورت دو بار ایفای تعهد متوالی بنگاه متعهد در سررسید برای اوراق گام قبلی منتشره، به میزان ۱۰ واحد درصد افزایش می‌یابد. این افزایش سقف تا میزان فروش سال آخر بنگاه متعهد، بر مبنای آخرین صورت‌های مالی حسابرسی شده می‌تواند اعمال شود.

ماده ۵- مؤسسه اعتباری عامل موظف است پیش از صدور و انتقال اوراق گام، از موارد زیر در حد عرف بانکداری اطمینان حاصل نماید:

۱- صوری نبودن موضوع معامله و احراز صدق آن

۲- مرتبط و متناسب بودن موضوع معامله با زمینه فعالیت بنگاه متعهد و متقاضی

۳- موضوع معامله در راستای تسویه بدهی-های سابق نباشد.

ماده ۶- پس از دریافت درخواست بنگاه متعهد، مؤسسه اعتباری عامل موظف است نسبت به اعتبارسنجی بنگاه متعهد در چارچوب مقررات مربوط اقدام و در صورت موافقت با صدور اوراق گام، وثایق و تضامین کافی را اخذ نماید.

تبصره ۱- مؤسسه اعتباری عامل موظف است مقدار اعتبار تأییدشده برای بنگاه متعهد جهت صدور اوراق گام را در سامانه گام ثبت نماید.

تبصره ۲- مؤسسه اعتباری عامل موظف است نسبت به اخذ شماره منحصر به فرد از سامانه گام و ثبت اطلاعات تکمیلی در سامانه سمات اقدام نماید.

تبصره ۳- نرخ کارمزد اوراق گام توسط هیئت عامل بانک مرکزی تعیین و ابلاغ می‌گردد.

تبصره ۴- به منظور تشویق بنگاه متعهد، موسسه اعتباری عامل می‌تواند پس از ایفای تعهد بنگاه، حداکثر در سقفی که هیئت عامل بانک مرکزی تعیین می‌کند، تخفیفی در نرخ کارمزد اوراق گام اعمال نماید.

تبصره ۵- موسسه اعتباری عامل بایستی قبل از صدور اوراق گام، حق برداشت از کلیه حساب‌های بنگاه متعهد نزد آن بانک را در صورت عدم ایفای تعهدات در سررسید اخذ نماید.

ماده ۷- بنگاه متعهد مکلف است برای استفاده از اعتبار تأییدشده خود توسط موسسه اعتباری عامل جهت صدور اوراق گام، به همراه معرفی بنگاه متقاضی، فاکتور خرید مربوطه (که نشان دهنده مطالبات قطعی بنگاه متقاضی از وی است) را جهت تعیین زمان سررسید اوراق گام به موسسه اعتباری عامل مورد نظر ارائه نماید.

ماده ۸- بنگاه متقاضی با ارائه اسناد دریافتی از بنگاه متعهد به موسسه اعتباری عامل، تقاضای صدور و تخصیص اوراق گام را مطابق با ارزش اسناد دریافتی می‌دهد. پس از موافقت موسسه اعتباری عامل، اوراق گام از طریق سامانه صادر و مالکیت آن به بنگاه متقاضی منتقل می‌گردد.

تبصره ۵- بنگاه متعهد مکلف است در سررسید اوراق گام، نسبت به ایفای تعهد خود (تامین وجه اوراق گام صادره برای بنگاه متقاضی) به موسسه اعتباری عامل اقدام نماید.

ماده ۹- در صورت عدم ایفای تعهد توسط بنگاه متعهد، موسسه اعتباری عامل موظف است ضمن انجام اقدامات لازم جهت وصول مطالبات خود از بنگاه متعهد اعم از اجرایی نمودن وثایق یا تضامین نسبت به اقدامات ذیل مبادرت ورزد:

۹-۱- مطالبات مذکور را به اقلام بالای خط ترانزنامه خود و به سرفصل بدهکاران بابت گواهی اعتبار مولد (گام) پرداخت شده به تفکیک دولتی و غیردولتی انتقال دهد.

۹-۲- موسسه اعتباری موظف است در صورت عدم پرداخت اوراق گام توسط بنگاه متعهد مطالبات مذکور را پس از دو ماه به طبقه مشکوک الوصول منتقل نماید. ذخیره‌گیری مطالبات ناشی از اوراق گام مطابق دستورالعمل نحوه محاسبه ذخیره‌گیری موسسات اعتباری قابل محاسبه می‌باشد.

تبصره ۵: تسویه اوراق گام از طریق اعطای تسهیلات جدید مجاز نمی‌باشد.

ماده ۱۰- در صورتی که بنگاه متعهد نسبت به تعهدات خود در سررسید اوراق گام عمل نکند مشمول موارد زیر وفق قرارداد می‌گردد:

الف: پرداخت وجه التزام تاخیر تادیه دین از تاریخ سررسید اوراق گام از تاریخ پرداخت وجه اوراق گام توسط موسسه اعتباری عامل

تبصره: وجه التزام تاخیر تادیه دین موضوع این بند برابر است با نرخ سود تسهیلات غیرمشارکتی به علاوه ۸ واحد درصد

ب: ممنوعیت بهره‌مندی از صدور اوراق گام تا حداقل سه ماه پس از زمان تسویه بدهی اوراق گام نکول شده قبلی

ماده ۱۱- ایجاد هر گونه تعهدات و یا اعطای تسهیلات به بنگاه متعهد، از زمان پرداخت وجه اوراق گام نکول شده از سوی موسسه اعتباری عامل تا زمان وصول کامل مطالبات، از سوی هر یک از موسسات اعتباری ممنوع است.

ماده ۱۲- بانک مرکزی مکلف است دستورالعمل حسابداری اوراق گام و فرم یکنواخت قرارداد عاملیت و ضمانت اوراق گام فی-مابین موسسه اعتباری عامل و بنگاه متعهد جهت صدور اوراق گام را ظرف یک ماه پس از تصویب این دستورالعمل تهیه و به موسسه اعتباری عامل ابلاغ نماید.

ماده ۱۳- سقف کلی صدور اوراق گام توسط شبکه بانکی و سقف ضمانت هر موسسه اعتباری عامل توسط هیات عامل بانک مرکزی تعیین می‌گردد.

تبصره ۱: سقف کلی صدور اوراق گام حداقل ۶۵ درصد برای بنگاه‌های کوچک و متوسط (زیر صد نفر شاغل) و مابقی برای بنگاه‌های بزرگ (بالای صد نفر شاغل) قابل اعمال می‌باشد.

تبصره ۲: بانک مرکزی با توجه به عملکرد موسسه اعتباری در زمینه تضمین و وصول مطالبات ناشی از اوراق گام صادره نسبت به بازنگری سقف ضمانت موسسه اعتباری اقدام می‌نماید.

ماده ۱۴- موسسه اعتباری عامل مکلف است در صدور اوراق گام، ضوابط و مقررات جاری از جمله آیین‌نامه تسهیلات و تعهدات کلان و آیین‌نامه تسهیلات و تعهدات اشخاص مرتبط را رعایت نماید.

تبصره: این اوراق تا زمان سررسید در نسبت‌های نظارتی قابل احتساب نمی‌باشد.

ماده ۱۵- فرآیندهای ثبت نام بنگاه متعهد و متقاضی در سامانه گام از طریق موسسه اعتباری عامل انجام می‌شود.

ماده ۱۶- بانک مرکزی مکلف است گزارش عملکرد این دستورالعمل را ۶ ماه بعد از زمان اجرا به شورای پول و اعتبار ارائه نماید.